

ที่ นร (กมจ) ๑๐๑๙/ว ๗

คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

โดยที่พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ บัญญัติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภทและองค์กรตามมาตรา ๖ วรรคสอง มีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม โดยอาจกำหนดมาตรการเพื่อใช้ในการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภานั้น

เพื่อให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล องค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม และหน่วยงานของรัฐ มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) จึงกำหนดแนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ในการนี้ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ก.ม.จ. จึงขอส่งรายละเอียดและแจ้งเวียนแนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารโดยสแกน QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)

เลขาธิการ ก.พ.

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๒๓ โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๒๗

แนวทางการจัดทำและการกำหนด
มาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฯ

แนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ
ซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ
(ตามหนังสือคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม ที่ นร (กมจ) ๑๐๑๙/ว ๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖)

โดยที่พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ (๒) บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน และมาตรา ๒๐ บัญญัติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภทและองค์กรตามมาตรา ๖ วรรคสอง มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกระบวนการรักษาจริยธรรม และการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดหลักสูตรการฝึกอบรม การเผยแพร่ความเข้าใจ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม โดยอาจกำหนดมาตรการเพื่อใช้ในการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภะนั้น

คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดแนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม ใช้เป็นแนวทางการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ดังต่อไปนี้

๑. ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม ดำเนินการกำหนดกรณีการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอย่างน้อยต้องหมายความรวมถึง การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ การไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือไปปฏิบัติราชการ การไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่

๒. ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมกำหนดกระบวนการพิจารณาและดำเนินการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับกรณีมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐให้ครอบคลุมถึงขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียน ต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเบื้องต้นเพียงพอที่จะดำเนินการพิจารณา และต้องกำหนดการให้ความคุ้มครองและกันบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการไว้เป็นพยานด้วย

๒.๒ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบ โดยมอบหมายให้ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลหรือที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หรือคณะกรรมการและกลุ่มงานจริยธรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบ หรือผู้ที่อาจได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณาและดำเนินการเรื่องร้องเรียนตาม ๒.๑ ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นในเบื้องต้น และรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น ทั้งนี้ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

๒.๓ กำหนดระยะเวลาการดำเนินการ เมื่อได้รับการรายงานตาม ๒.๒ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณา และให้มีข้อสั่งการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้น ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยต้องดำเนินการแจ้งผลหรือมีการตอบกลับให้ผู้ร้องทราบโดยเร็ว

๓. การดำเนินการเมื่อผลการพิจารณาปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

๓.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น แล้วแต่กรณี สั่งลงโทษทางจริยธรรมโดยกล่าวตักเตือน หรือสั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา หรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้น

๓.๒ เมื่อได้ดำเนินการตาม ๓.๑ ให้มีการบันทึกพฤติกรรมการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการดำเนินการตามมาตรการที่ใช้บังคับ หรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภานั้นด้วย

๓.๓ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานการดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ต่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมที่กำกับดูแล และเมื่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมได้รับรายงานแล้ว ให้รายงานการดำเนินการในภาพรวม

ต่อ ก.ม.จ. ทั้งนี้ การรายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม.จ. กำหนด รวมถึงให้เปิดเผยรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะด้วย

ทั้งนี้ หากการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐเป็นการกระทำผิดวินัยหรือกระทำผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นด้วย การดำเนินการตามมาตรการนี้ไม่เป็นการจำกัดสิทธิขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมที่จะดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้น หรือดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมกำหนดมาตรการการคุ้มครองผู้ร้องและการกันเป็นพยาน อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

๔.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเมื่อได้รับเรื่องราวร้องเรียนจากช่องทางต่าง ๆ ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ และให้ปกปิดชื่อ ที่อยู่ และรายละเอียดที่ระบุตัวตนของผู้ร้อง และผู้เกี่ยวข้อง

๔.๒ กรณีผู้ร้อง หรือผู้ให้ข้อมูลเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ ให้ถือว่าการให้ข้อมูล แจ้งเบาะแส หรือการเป็นพยาน หรือการส่งเอกสารหลักฐาน เป็นการปฏิบัติราชการ

๔.๒.๒ กำหนดแนวทางหรือมาตรการ เพื่อมิให้ผู้บังคับบัญชากลั่นแกล้งในทางใด ๆ และจะต้องจัดให้มีมาตรการที่เป็นการคุ้มครองแก่ผู้ร้อง และการกันเป็นพยาน มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกข่มขู่ ถูกกระทำโดยไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากเรื่องราวร้องเรียน

๔.๒.๓ ในกรณีที่เห็นสมควร หรือเมื่อผู้ร้องได้ร้องขอความคุ้มครอง ให้ผู้บังคับบัญชาส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลหรือที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการและกลุ่มงานจริยธรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่สังกัด องค์กรกลางบริหารงานบุคคล หรือองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมที่กำกับดูแล พิจารณาและดำเนินการให้ความคุ้มครองตามสมควรแก่กรณี

๔.๓ ในกรณีผู้ร้อง หรือผู้ให้ข้อมูลไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจพิจารณาและดำเนินการให้ความคุ้มครองตามสมควรแก่กรณี และในกรณีที่ไม่ว่าจะให้ความคุ้มครอง หรือไม่มีมาตรการอันเหมาะสมต่อการให้ความคุ้มครองดังกล่าว อาจประสานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปก็ได้

๔.๔ กำหนดแนวทางหรือมาตรการเกี่ยวกับการพิจารณาให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบ เป็นกรณีพิเศษแก่ผู้ร้องอันเป็นประโยชน์และเป็นผลดียิ่งต่อราชการได้ โดยผู้ร้องต้องมิได้มีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

๔.๕ ในกรณีหัวหน้าหน่วยงานของรัฐถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ไม่เหมาะสม หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม ของหน่วยงานของรัฐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้ถูกกล่าวหา นั้นไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการใช้อำนาจ ออกคำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัย หรือดำเนินการใดที่จะเป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือแจ้งเบาะแส หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน

๔.๖ ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลอื่นใดที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตาม มาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐาน ทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจหรือกฎหมายหรือตามมติ ก.ม.จ. โดยคำนึงถึง การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕. ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรการตามแนวทางนี้แล้ว แต่ปรากฏว่าไม่ได้มีการดำเนินการ ตามมาตรการดังกล่าว ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณาและดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป